

Pohjois-Savon hyvinvoinnin vuosiraportti vuodesta 2022

Ahall 14.08.2023 § 228
86/00.01.02.04/2022

Valmistelija: Säde Rytönen, vs. HYTE- ja osallisuuspäällikkö, HYTE ja osallisuus -palvelualue, p. 044 717 6370

Hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvointialueen on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Pohjois-Savon hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021–2025 linjaa alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) koordinaation painopisteet ja niiden toimeenpanon. Pohjois-Savossa alueellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma on hyväksytty toukokuussa 2022 aluevaltuustossa.

HYTE-työn tärkeimmät painopisteet vuosille 2021–2025 ovat:

- Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen
- Vanhemmuus vahvistuu
- Itsestä huolehtimisen ja terveellisten elintapojen edistäminen
- Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy
- Tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen
- HYTE-resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistaminen

Hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Hyvinvointialueella on raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain.

Pohjois-Savon hyvinvoinnin vuosiraportissa 2022 tarkastellaan, miten Pohjois-Savossa on vuoden 2022 aikana edetty hyvinvointisuunnitelmassa: hyvinvoinnissa tilastojen (seurantaindikaattorien) valossa ja mitä toimenpiteitä on tehty hyvinvoinnin edistämiseksi Pohjois-Savossa HYTE-työn painopistealueilla. Lisäksi on tarkasteltu valtionosuuksiin vaikuttavan HYTE-kertoimen kehitystä Pohjois-Savon hyvinvointialueella.

Vuosiraportin mukaan lasten ja nuorten terveystottumuksissa (nikotiinittomuus, liikunta, suun terveys) on tapahtunut kohentumista, joskin tarvitaan edelleen vaikuttavia toimia, jotta suunta säilyy positiivisena. Yksinäisyys ja mielenterveyden haasteet ovat toisaalta lisääntyneet, ja seksuaalista häirintää ja kiusatuksi tulleita on enemmän. On epäselvää, minkä verran esimerkiksi korona-aika on vaikuttanut kuvattuun kehitykseen. Työikäisten ja ikääntyneiden liikkuminen on vuosiraportin mukaan liian vähäistä.

HYTE-resursseissa, prosesseissa ja rakenteissa on edelleen kehitettävää, monelta osin tilanne on pysynyt edellisen vuoden tasolla.

HYTE-tavoitteiden edistämiseksi on järjestetty koulutuksia eri HYTE-toimijoiden toimesta, edistetty vaikuttavien HYTE-menetelmien ja toimintamallien käyttöönottoa ja juurruttamista sekä jalkauduttu käytännön kentälle kehittämään yhdessä HYTE-rakenteita ja -prosesseja. Terveyttä edistävä ja ennaltaehkäisevä työ on otettu myös hoitoketjuihin vahvemmin mukaan.

Vuosiraporttia on käytetty pohjana lakisääteisille HYTE-neuvotteluille (612/2021, 7.4§), jotka käytiin 6/2023 HYTE-neuvottelukunnan toimesta. Neuvotteluissa korostettiin erityisesti vanhemmuuden tuen ja osallisuuden merkitystä sekä alleviivattiin vaikuttavien menetelmien merkitystä.

Esityslistan liitteenä:

- Pohjois-Savon hyvinvoinnin vuosiraportti vuodesta 2022
- Pohjois-Savon laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025:
 - o OSA 1: Hyvinvointikertomus
 - o OSA 2: Hyvinvointisuunnitelma

Valmistelijan päätösehdotus: Hyväksytään Pohjois-Savon hyvinvoinnin vuosiraportti vuodesta 2022.

Esittelijä	hyvinvointialuejohtaja
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää hyväksyä Pohjois-Savon hyvinvoinnin vuosiraportin vuodesta 2022.
Päätös	Merkitään pöytäkirjaan, että Säde Rytönen oli kokouksessa asian esittelyn ajan klo 11.33 - 11.59. Hyvinvointialuejohtaja teki kokouksessa muutetun päätösehdotuksen: Aluehallitus päättää osaltaan hyväksyä Pohjois-Savon hyvinvoinnin vuosiraportin vuodelta 2022 ja vie sen edelleen aluevaltuuston hyväksyttäväksi.